

Visca l'Exèrcit de la República!

Amb aquest crit, que tantes boques llançaven anit passada, volem nosaltres començar aquest comentari, que l'emoció i el sentiment de responsabilitat han de fer forçosament breu.

Tenim un Exèrcit. Fa temps que ho venim repetint. Els fets tenen cura de demostrar-ho d'una manera que no deixi lloc a dubtes.

La presa de Terol, ultra la gallardia de la gesta, té una importància més transcendental, que els tècnics sabran valorar. Operació impecable, maniobra modelica, aquests són els qualificatius que avui hem sentit dir una pila de vegades.

Tenim un Exèrcit i el tenim ja perquè aquelles condicions que fa un any ens semblaven utòpiques, avui han estat realitzades. Unitat de comandament i disciplina.

Unitat de comandament i disciplina. I un gran esperit, una gran voluntat de salvar la República i la Llibertat, que la traïció posà en perill.

Petgem ja el camí de les victòries. Siguin els elogis més fervents per als homes liberals que, transformant-se en soldats, fan possibles les victòries aquestes.

TEROL

TORNA A ESSER CIUTAT REPUBLICANA!

A les dotze de la nit, més de mil presoners!

Front de Llewant, 21. (De l'enviat especial de Febus, 12 nit). — Venim de la ciutat-jardí de Terol. L'exèrcit de Llewant ha completat la seva comesa i ja trepitja els carrers de la ciutat. Ara es llura a la tasca de neteja. Els rebels intentaran repetir aïll les jornades de Belchite. De poca cosa els servirán, davant l'impuls de l'exèrcit popular i la decisió dels comandaments. Recorreran a tot, els facciosos, per tal de retardar el nostre èxit. Res no han d'aconseguir. En un termini d'hores la capital turolenca es trobarà per complet a poder del Govern legítim.

El centre de la ciutat de Terol encloïa la veritable essència de la reacció estúpida: el seminari, el palau episcopal, un convent, un altre, una església, etcètera. Els edificis religiosos es toquen els uns amb els altres, i junts formen el nucli de la capital; aïll, sens dubte, és on els rebels intentaran fer-se forts. Es consideren impotents; però el cas és retardar la confessió de llur fracàs.

Aquesta nit, el comunicat facciós de Salamanca no solament no confessa l'entrada de les nostres tropes a Terol, sinó que no fa a la nostra victòria i a la seva desfeta la més petita al·lusió. Al contrari, assegura: «Les nostres forces continuen progressant». I com a colofó, afegeix: «Hom conquistat la important posició de Los Morrones». Los Morrones, naturalment, continuen a poder nostre, a desgrat que, en efecte, l'enemic ha provat aquesta tarda de desposseir-nos d'ella i ha fet repetits esforços en tal sentit.

Donarem solament dues dades: una de les vegades atacà amb dos batallons; i, en retirar-se, sols pogué fer-ho companyia i mitja, o sia la sisena part dels homes que han atecat: tots els altres foren baixes, morts o ferits. Fou recollit bastant nombre d'ells pels nostres serveis sanitaris, i aquesta tarda els nostres equips quirúrgics no donaven l'abast a atendre els ferits de l'adversari. En un altre atac, enèrgic també, se'ls rebutjà amb bombes de mà. En un altre, els hem causat dos-cents cinquanta morts.

I mentre els rebels s'esforçaven inútilment a trencar el setge exterior, els nostres homes, amb perfecta direcció, prosseguen llur penetració cap a Terol. Es realitzaren els últims moviments per tal d'aconseguir assetjar la mateixa periferia de la ciutat. Alguns batallons es dedicaren a envoltar el Mansueto, al·lura que protegia Terol, més que res amb la tranquil·litat que es derivava de la seva ombra. El Mansueto i la cota immediata, Santa Bàrbara, quedaren isolats entre si, mentre que les columnes encarregades de conquerir la ciutat s'hi apropaven i venien tota la resistència. L'enemic ha recorregut a tot per a ta-

llar el nostre pas. Ha minat els ponts i ha tractat d'impedir el pas per les carreteres.

Com que agafarem en plena tasca els soldats que es dedicaven al minat dels camins, ells mateixos s'encarregaren de treure les mines que havien col·locat.

No s'esperava que avui mateix tinguéssim la satisfacció de trepitjar els carrers de Terol: tot estava preparat per a realitzar l'entrada demà. Un dels cosos d'exèrcit en moviment aconseguí vèncer la resistència que se li feta i fou l'entrada el N. O. Al mateix temps, les forces que atacaven pel nord dominaven absolutament el Cementiri i es posaven també a distància d'assalt, frustrant també per aquesta part les esperances faccioses.

El barri de la ciutat-jardí, una espècie de barri de Salamanca de Terol, el barri aristocràtic, en suma, està al nostre poder. D'allí dimanen els nostres moviments per a la conquesta total de la ciutat. També hem dominat el barri de la plaça de Braus i bon nombre de carrers que, partint d'aquest indret, porten a l'interior de la capital.

Algunes de les nostres brigades han entrat a la ciutat sense disparar un tret. D'altres, en canvi, han trobat foc de resistència, més aparatosa que real, que són els que es tracta ara de sotmetre. Els guàrdies civils que feren la traïció de Puebla de Valverde i assassinaren Casas Salas, és lògic que defugiu de lluitar-se.

A aquestes hores, dotze de la nit, els presoners fets en l'ofensiva sobre Terol passen d'un miler i es enorme la quantitat de material recollit.

La satisfacció a tot l'Aragó alliberat, per la conquesta de Terol, és enorme. Resulta difícil reflectir l'alegria.

Tan aviat com la notícia de l'entrada de les nostres tropes a Terol fou comunicada al Govern, aquest contestà comunicant l'ascens telegràfic a general del coronel Hernández Serabia, ex-ministre de la República, que amb tant d'encert ha dirigit, juntament amb el general Rojo, aquestes operacions triomfals i perfectes.

També el ministre de Defensa ha circulat una ordre recomanant a les forces del seu comandament que els soldats, en entrar a la capital aragonesa, guardin la compostura deguda i no es llurin a actes de saqueig que, per bé que són corrents en tota conquesta, no han de figurar en la manera d'obrar de l'Exèrcit del poble. El ministre dona severes ordres per tal que es respectin les vides i hisendes dels habitants de Terol.

MINISTERI DE DEFENSA NACIONAL. Comunicat d'ahir:

LLEWANT. — La jornada d'avui ha acabat amb l'entrada de les tropes republicanes a Terol. Resten ja al nostre poder aïlls sectors de la ciutat.

Els reforços nombrosíssims que l'enemic envia apressadament a aquest front realitzaren des de primeres hores del matí intents desesperats per trencar per alguna part les nostres línies i prestar als assetjats l'auxili que amb angustia demanaven aquests, però s'estavellaren davant el braç de l'Exèrcit Popular que es baté en tot moment de manera admirable. Rebutjà un a un els atacs sense retrocedir un sol pas, ensenys que prosseguia metòdicament l'avanç sobre la plaça.

El primer atac enemic començà a les nou precedit d'una acúlia artilleria molt intensa des de les posicions de Cerro Gordo en direcció a les nostres del Alto Celadas. Amb tot i el seu vigor aquest atac confiat a quatre batallons fou atorgat amb facilitat sense que ens fos necessari fer ús de les reserves.

A la tarda, cercant mutament un punt més dèbil es dirigí un altre atac a la carretera de Villalba Baja. Les nostres forces no es limitaren a resistir, sinó que contraatacaren i anorrenaren una companyia enemiga de la qual quedaren al camp els cadavers de gairebé tots els seus components. L'enemic seguí retirant-se aquesta part del front, però es veié arribar quatre nous batallons i diversos esquadrans a Cauda, però aquest poble es trobava ja sota el foc de la nostra artilleria gracies a una ràpida modificació en el desplegament d'aquesta.

Per tal de recuperar el cementiri vell perdut per ells totalment anit, els rebels llançaren quatre atacs fortíssims sense altre resultat que perdre en l'empresa més de dos-cents homes. Simultàniament, altres tropes nostres, continuant l'avanç en direcció a Terol aconseguiren abatre alguns punts de resistència i avançar les seves posicions des de les quals s'empenyeren la marxa a les quatre de la tarda per tal d'assaltar la Plaça de Braus convertida en Parc i la part oriental de la ciutat. Abans d'arribar a la nit i després de poder-se de diverses cases dels afores, tropes republicanes passaven en direcció a la capital per sota del viaducte amb tot i el foc intens que se'ls feia.

El Cos XVIII, que combaté sense descansar en el seu front elegit per a l'atac els mateixos llocs en què la vigília iniciaren el seu els facciosos entre Campillo i San Blas. La infanteria arribà a lluitar amb granades de mà. Constatat aquest combat un dels trossos més brillants del present període d'operacions. L'enemic, que feu un ús seguit d'artilleria no aconseguí avançar un pas i sofri perdudes considerables.

Tambe la columna que operava per la carretera de Villalba lluita sense descans des del matí a la nit. Des de les nostres línies es veié com les tropes rebels encarregades de defensar el Mansueto sortien de les trinxeres per tal de retirar-se en direcció a la plaça i com els caps i oficials pistola en mà obligaven els soldats a restituir-se als llocs que volien abandonar.

Mentre es lluraven tots aquests combats l'artilleria llewantina sobre Terol amb gran intensitat i evident eficàcia, revelada aquesta pel gran nombre d'incendis que els projectils ocasionaven al casc urbà. La nostra artilleria solament feu un servei de metrallament. No efectuaren bombardejos sobre Terol, a instància dels caps de les columnes atacants ja que ho creien innecessari.

Poc després de les sis de la tarda, l'Estat Major rebé un comunicat del Cap del 20 Cos d'Exèrcit, en el qual donava compte que forces d'aquest entraven al recinte de la ciutat.

A les set de la nit, la situació podia sintetitzar-se així:

Primèr: Està ocupada totalment, per nosaltres tota la zona de Terol, comprènent l'assamplo i la Plaça de Braus.

Segon: Es troba també ocupada enterament la zona de l'estació ferroviària amb els seus edificis.

Tercer: Es troben també al nostre poder totes les illes de cases que formen la part Oe del casc de la població.

Quart: Estan ocupats alguns accessos al casc vell i en vies d'ocupació altres.

Quin: A l'interior de la ciutat solament sona algun dispar solt i tant en tant. Les nostres forces han suspès el foc i algunes patrulles han penetrat al barri Sud del casc vell.

Sis: Se sap que dins de l'assamplo regna un gran pànic. S'han trobat moltes insignies d'oficials que desfan d'elles en retirar-se.

Les forces que defensaven la Creixa de Puente, que combaté durant tot el dia contra el 8, s'han desbandat, i part d'elles han caigut presoneres i d'altres han fugit al camí.

El ministre de Defensa Nacional ha transmès al Comandament militar energiques per al manteniment de l'ordre dintre de la ciutat, quina aquesta quedí ocupada per complet. Quan això s'assoleixi, es farà arribar a Terol l'autoritat civil, representada pel governador general d'Aragó el qual disposarà tot allò necessari per a la continuació dels serveis públics.

El President Companys felicita el ministre de Defensa Nacional i e. gloriós exèrcit repub. icà

El President de la Generalitat rebé la notícia de la presa de Terol que li comunicà el ministre senyor Aiguader, des del Consell de ministres per telèfon. També va parlar telefònicament amb el Cap del Govern, senyor Negru, i amb el ministre de Defensa Nacional, senyor Prieto al qual expressà la seva felicitació més efusiva i al mateix temps li pregué que transmetés al nostre coratós exèrcit la seva gratitud per l'heròisme i situació dels que vénen donant prova i que són l'admiraçió de tot el món.

Els soldats del gloriós Exèrcit de la República hagueren d'estirar-se damunt la neu abans de l'assalt a la ciutat

Front de Llewant. — Després de tres dies d'acarnissada lluita contra els elements, les tropes de l'Exèrcit Popular Regular de la República han entrat victoriosament a la ciutat de Terol.

L'Alt Comandament ha demostrat la presa de Terol, que divuit dies de guerra han costat a l'Exèrcit d'un exèrcit potent i disciplinat.

havia adquirit tractat un ample pla de contrastat, portat amb molta reserva, de sobte, en plena època de neus, adhuc estant les divisions en repòs i un creixent percentatge dels homes a casa seva amb permís; s'ha unit meravellósament el dia de retorn de les unitats amb el de partir cap al front. I, en poques hores, immenses caravanes s'adreçaven vers Terol per camins de victòria.

Els camins sobreixien ambient de

triomf. Des d'Alfaja havia d'anar-se en observació de possibles passos en fals i proveir els cotxes de rodes per a poder caminar per la neu amb un mínim de seguretat.

Prop de Corbalán, fileres innumbrables de tancs embancaven severament sota les espesses volves de neu. Però els soldats de la República conllaven en llurs comandaments.

Als dos dies de reunides les uni-

VISTA PARCIAL DE LA PLAÇA DEL MERCAT

tats es va iniciar no l'atac, sinó l'avanç. Valdecebro, Aldehuela, Oztraco, Villastar i Campillo, no eren conquestes, sinó presa de posicions. Tan fàcil va ésser, que ja sorpresa proporcionà l'atac esmentat. D'allí es travessà el riu Guadalquivir, mentre que pel costat oposat una altra divisió prenia Conced, i quedava d'aquesta manera organitzat el cercle de Terol.

Al tercer dia d'operar, només quedava llure als facciosos de Terol el camí de: cementiri que està situat a uns vint minuts de la ciutat, i que es troba a la vora d'un camí, amb sortida a la serra d'Alburacín. Adhuc l'evacuació per a la població civil quedava impedita, i era així una dificultat més per a la seva defensa.

Estaberta una línia de contacte

entre les divisions dels Alts de Gellada, pel quilòmetre 49 de la línia de ferrocarril de Ojos Negros, la carretera de Saragossa a Terol quedava tallada al quilòmetre 172.

Es pobles interiors del cercle i diversos de l'exterior foren presos per audaces cops de mà.

S'ha desenvolupat un veritable tàctica militar. Sorpresa i decisió en tots els moviments. En cap moment el nostre Exèrcit ni l'Alt Comandament han perdut temps en setges inútils. S'apropaven els soldats a un lloc, a una posició, a un poble; i si de moment, no interessava la seva conquesta, se li posava la vigilància adequada i es seguia endavant. Només les tropes s'empraven a fons en

(SEGUEIX A LA PAG. SEGONA)

VISTA GENERAL DE TEROL

La perfecció tècnica de les operacions realitzades a Llevant, admirada pels diaris francesos

"Tot esdevingué conforme l'horari prèviament establert", escriu madame Tabouis

Paris, 22. — L'«Evidencia» de Terol, diu un periòdic d'aquest matí, en parlar de les victorioses operacions republicanes en el sector de Llevant, de la República espanyola. Tots els periòdics les comenten elogiosament i admeten la perfecció tècnica amb què han estat executades.

L'«Evidencia», en el seu número 1.165, escriu el que segueix: «La victòria de Terol tindrà una influència molt forta sobre la moral de les poblacions i sobre els combatents. És un bell resplendor que fa entreveure perspectives afagadores. D'altre costat, però, els demòcrates, per als treballadors, per als socialistes, ara més que mai l'imperi de deure d'ajudar amb totes les nostres forces un poble que, per tal de defensar les seves llibertats — i les nostres — sabe crear un Exèrcit que abir entra victoriosament a Terol.»

«La República publica un article de Pierre Dominique, gran escriptor francès, fins ara poc favorable a la República. Diu el conegut crític internacional: «La presa de Terol revela, en el camp de Barcelona, una voluntat guerrera, una claredat de l'Estat Major que fins ara s'havia trobat a faltar.»

La senyora Tabouis publica, en el periòdic «L'Ouvrier», un article ple de frases encomiàstiques per a la República espanyola: «LES REACCIONS PRODUÏDES A BERLÍN PER LA PRESA DE TEROL. ELS FORN PROPRIS ALS CERCLES MILITARS. Els alemanys, ADMIRATS ABANS QUE TOT DE LA BONA TÈCNICA MILITAR, hagueren de reconèixer que per primera vegada una ofensiva havia estat començada a l'hora d'ella i tot ara segons l'horari establert anticipadament, tal com es desenvolupava en el front francès durant la Gran Guerra.»

LA RIFA DE NADAL

La «grossa» és el número 1.165 i ha caigut a Alacant

La segona i tercera, a Madrid

Barcelona ha estat desafortunada

Aquest matí s'ha celebrat el tradicional sorteig de la Rifa de Nadal, primer que s'ha efectuat a Barcelona.

L'acte ha tingut lloc al local que els Ramblers ocupava l'antic cafè Lluís d'Or, el qual fou habilitat un pocs dies per l'arquitecte senyor Puigueras, i el seu ajudant senyor Juvet, i a les indicacions del delegat d'Hisenda senyor Lluís Hernández.

Moments abans de començar el sorteig s'ha donat entrada al públic, que ben aviat ha envaït la sala, ocupant lloc preferent les senyores.

El local és de forma circular i davant de la porta d'entrada s'ha situat la presidència, que era formada pel senyor Juli Castro Borrell, cap de la Secció de Loteries, en qualitat de president, i els adjunts senyors Ramon Junyent, Vilella, conseller municipal; senyor Joan Josep Acuña, interventor de la Secció de Loteries, i el senyor Jaume Lozano, cap d'operacions mecàniques d'aquesta.

A l'esquerra de la presidència hi havia els bombes per als números i els premis.

Se'fectuà després el sorteig de recompte de boques i s'indicà, com es costum, al públic si hi ha algú que vulgui comprovar si el seu número figura entre aquests. Quatre persones, entre elles una senyora solista, la comprovació d'aquests tants números.

Començà el sorteig a les 9.30 i sortí el primer número, que és el 8.833, premiat amb 1.250 pessetes.

A continuació seguí una sèrie de premis petits i a les deu i cinc minuts sortí el número 29.801, premiat amb 25.000 pessetes, que correspon a Barcelona.

El segon premi major és el número 19.851, al qual corresponen 100.000 pessetes, venut a Madrid. És un quart d'ouze.

El tercer premi que sortí és de 25.000 pessetes i correspon al 30.967.

El quart és el 18.636, també premiat amb 25.000 pessetes. El cinquè, el 17.975, al qual corresponen 250.000 pessetes i ha estat venut a Madrid. Després en surten altres dos de 25.000 pessetes, que corresponen als números 2.631 i 33.156.

L'ansietat del públic augmenta en veure que falta tant a aparèixer el premi major que no surt fins a les dotze menys vint minuts. El nen Russend Matarrudona, de la Casa d'Assistència «President Macià», canvia el número, que és el 1.165, i el seu company Antoni Cortes canvia el premi d'un milió i mig de pessetes. Ha correspon a Alacant.

Després, i amb petits intervals, surten els restants premis de 25.000 pessetes, i a les dotze trenta-cinc minuts es canta l'últim número, que és el 13.848, premiat amb 1.250 pessetes.

Acabat el sorteig, el públic destituit davant de desil·lusió, puix que són els seus primers premis, no n'ha correspost cap a Barcelona.

El sorteig ha estat radiat a totes les capitals de l'Espanya llegal.

ELS PREMIS GROSSOS

PRIMER: 1.500.000 pessetes.	— Núm.	1.165.	— ALACAN
SEGON: 100.000 »	— Núm.	19.851.	— MADRID
TERCER: 250.000 »	— Núm.	17.975.	— MADRID
QUARTS: 25.000 »	— Núm.	29.801.	— BARCELONA
Idem	Idem	30.567.	— BARCELONA
Idem	Idem	18.558.	— VALENCIA
Idem	Idem	2.631.	— BARCELONA
Idem	Idem	33.156.	— BARCELONA
Idem	Idem	17.888.	— LLEIDA
Idem	Idem	10.638.	— MADRID
Idem	Idem	10.602.	— MADRID
Idem	Idem	35.010.	— MADRID
Idem	Idem	23.907.	— BARCELONA

ANGLATERRA FA INSPECCIONAR LES SEVES BASES AERIES

Londres, 22. — Sir Edward Ellington, mariscal de l'Air, inspector general de la Royal Air Force, sortirà de Londres aquest matí per a inspeccionar les bases aèries de l'Imperi britànic. Hom creu saber que durant tres mesos que durarà el seu viatge d'inspecció, Ellington visitarà les bases aèries d'Egipte, Índia i Singapur.

ULTIMA HORA

Praga a tothom que hagi d'enviar-nos notes, avisos, etc., que no faci amb l'anticipació necessària i reduïts al màxim. L'«Evidencia» de paper no ens permet publicar notes extenses.

UNA ALTRA VÍCTIMA DE L'ÚLTIM BOMBARDEIG

A l'«Evidencia» General de Catalunya, ha mort avui, el nen de nou mesos Josep Fargas, de resultes de les ferides de que fou víctima amb motiu de l'últim bombardeig.

Meridiana Meridiana Meridiana Meridiana Meridiana Meridiana Meridiana

L'aviació francesa està a l'alçada de les circumstàncies i pot exigir-se-li el màxim rendiment

"Des d'ara sabem que, en poques hores, podem trameire, d'Europa a Àfrica, uns esquadrons aèris la capacitat de bombardeig i atac de quals és enorme", dec ara Pierre Cot

«FRANÇA NO VOL QUE LA MEDITERRANEA SIGUI LA SEVA «MARE NOSTRUM», SINO QUE SIGUI LA MAR LLIBRE»

Paris, 22. — Pierre Cot, ministre de l'Air, fou l'orador durant la Gran Guerra. És jugat la vida cara a cara, en defensa de la pàtria, i, després, una vegada aconseguida la pau, ha estat un dels elements joves més combatents i més combatuts del Partit Radical-Socialista. En contra d'ell s'han llançat totes les campanyes reaccionàries, totes les insults i les amenaces. Però ell ha seguit importorbable la línia política llançada. El cor és que aduho els mes pessimistes reconeixen que avui l'aviació francesa està a l'alçada de les circumstàncies i que se li pot exigir el màxim rendiment.

Pierre Cot ha pronunciat unes paraules a Orléans, que amb tota seguretat, provocaran visus comentaris a tot arreu. S'havia dit que les reaccions manobres aèries al nord d'Àfrica, en les quals participaren 85 dies més ràpids i poderosos avions militars francesos, foren fites amb la intenció de fer una demostració de força contra Itàlia, amb el fi de posar sobre avis al Govern de Roma que França està preparada per a defensar com calgui les seves colònies i els seus interessos a la Mediterrània. El propi ministre de l'Air, en unes declaracions, ho ha confirmat.

Quan l'11 de novembre la nostra flota aèria volà sobre Tunis — declarà Pierre Cot als aviadors — el donar dels seus cent, dos-cents motors, fou la millor contestació a aquella que diuen que Tunis, algun dia, declarà d'esser francesa.

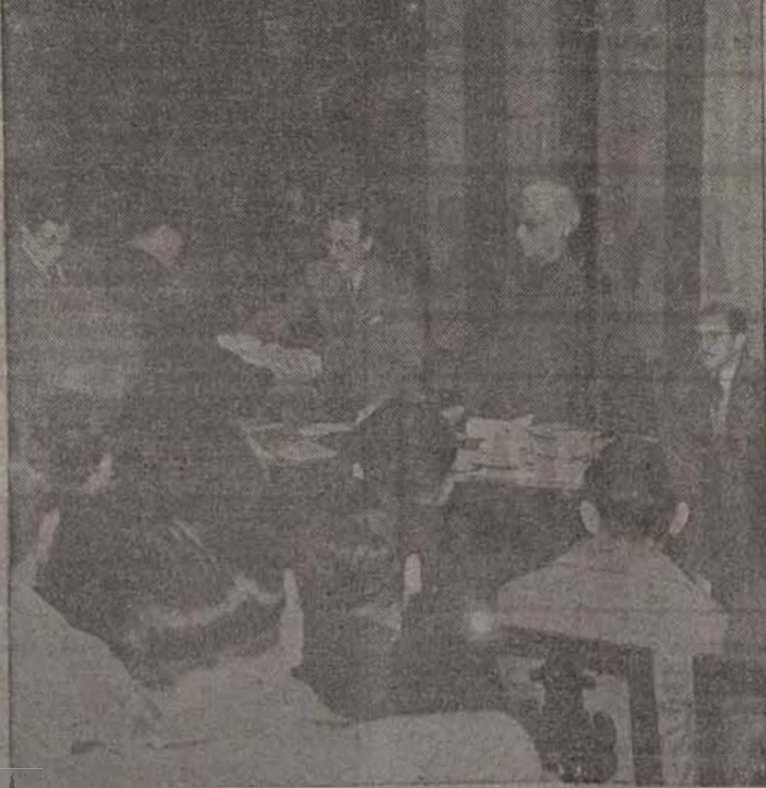
I més endavant:

«França no desitja que la Mediterrània sigui la seva «Mare Nostrum», sino que sigui la mar lliure. Per a ella i per a totes les potències. Hem de recordar que al mateix temps que efectuàvem aquestes manobres, la NOSTRA LLIBERTAT ESTAVA AMENACADA PER ACTES PIRATES COMENÇOS GAIREBE TOTS ELS DIES. Escollim aquest moment per a demostrar que podem assegurar per mitjà de vies aèries les comunicacions indispensables a certs elements del nostre exèrcit.

PENELLONS? AMB «WEST»

us els quatre radiomaniacs, vendrà el Dr. Andreu, Senyora, 37. S. Garcia Hernández 125; Dr. Ferrer, Farmàcies i Centres d'Escol·lar.

Llibres per als obrers

Abir, al vespre, va tenir lloc al Casal de la Cultura, un acte molt simpàtic. Es tractava de fer lliurament als Clubs de l'Àfrica, d'una llista de llibres amb què aquells institucions els obsequi amb motiu de l'aniversari del 19 de juliol, però que, degut al desig de completar-los, no han estat lliurats fins ara. La sala d'actes del Casal de la Cultura es veié plena de gom a gom per un públic popular que seguia amb tot l'interès aquest acte en pro de la cultura obrera. Uns parlaments a càrrec del president del Casal i de representants dels Clubs de l'Àfrica posaren de relleu la significació de l'acte que se celebrava (P. F.)

AL PRIMER DIA D'OCCUPAR EL CARREC...

Suetsuga dissol totes les organitzacions obrires del Japó

Toquio, 22. — Es fa destacar que el mateix dia del seu nomenament com a ministre de l'Interior, l'almirall Suetsuga ha fet dissoldre el partit proletari del Japó i la Unió de Consells Obrers i Camperols, com també la dissolució dels sindicats afiliats a aquests grups. La policia detingué, el 15 de desembre, 371 membres d'aquestes associacions, entre aquests dos diputats, quatre ex-professors d'Universitat i nombrosos consellers municipals. Dues-centes vint d'aquestes detencions foren operades a Toquio. Les autoritats acusen aquestes associacions dissoltes d'haver «propagat falsament l'afirmació que les classes dominants preparaven el feixisme i la guerra» i d'haver fet campanya contra la guerra, a uns vicis del Komintern, en lloc d'ajudar la política del Govern a Xina, preparant el terreny per a la constitució del

front Popular, partint de la base que la política del Japó a Xina provocaria dificultats econòmiques, socials i polítiques, i haver emprat una campanya a favor de la diplomàcia popular, l'assistència a les famílies dels combatents, per al manteniment del salari als mobilitzats i contra l'ajuda de prus, igualment se'ls acusa d'haver defensat l'abolició de la propietat privada i el canvi de règim establert.

LA INAUGURACIO DEL TEATRE DE LA COMEDIA

El President Companys hi ha estat invitat

Aquest migdia s'han personat a la Presidència de la Generalitat els senyors Comelles, Junyent i Grau, representants de la Conselleria de Cultura, de l'Ajuntament de Barcelona i del Sindicat d'Espectacles, respectivament, i que formen part de la comissió del Teatre Català de la Comèdia.

En absència del senyor President de la Generalitat han estat rebuts pel sots-secretari senyor Martí Riquer, al qual han manifestat que l'objecte de la seva visita era el d'invitar el senyor President a l'acte de la inauguració del Teatre Català de la Comèdia que tindrà lloc el proper divendres.

El senyor Riquer ha fet present la seva complença per aquesta inauguració, tan significativa i promeïdora per l'art teatral de Catalunya.

El Japó mira cap a les illes de Nova Caledònia

Que són possessió francesa i riquen en jaciments metàl·lics

Paris, 22. — Els informes recentment publicats per la premsa francesa, segons els quals el Japó s'interessa extraordinàriament pels jaciments metàl·lics de l'illa francesa de Nova Caledònia, són confirmats per noves notícies. Segons aquestes, als cercles industrials japonesos, no solament s'ha efectuat a dita illa compres importants de metall, ferro i níquel, sino que s'han adquirit també, tres mines de ferro, la explotació de les quals començarà a última de gener pròxim. S'espera que això permetrà obtenir unes 30.000 tones mensuals.

FRONIO NOVELAIS

Demà, tarda, a les quatre

A PALA

AZURMENDI - PAREJA

contra

ROBERTO - URZAY

Nit, a un quart d'onze

A PALA

ZARRACA - PUJANA

contra

QUINTANA - IZAGUIRRE

Detalls per cartells

FRONIO IXIKI-ALA

Avui, nit, a les deu

GARMENCHU - VASQUITA

contra

SAGRARIO - LOLLILA

Detalls per cartells

DESTINATS A SERVEIS AUXILIARS DE GUERRA

Aquest matí ha estat a la Presidència de la Generalitat, el President de la Comissió de Control de Mobilització Civil, senyor Amadeu Aragay, amb l'objecte de posar a disposició del senyor President la primera llista de 600 catalans i mallorquins, els 23 i 40 anys, afectats pel Decret de 23 de setembre d'enganyu, per a ésser destinats a serveis auxiliars de guerra.

El senyor Aragay ha estat rebut pel sots-secretari de la Presidència, senyor Martí Riquer, el qual ha donat compte de la tasca portada a terme en pocs dies per l'esmentada Comissió, tasca que continuarà amb la mateixa intensitat per tal que un termini breu sigui un fet la completa mobilització de tots els catalans aptes per a col·laborar des dels llocs on siguin destinats a l'ajutament del feixisme i al triomf de la República.

LA CIUTAT MARXA

DEPARTAMENT DE COMERC I PROVEÏMENTS DEL GOVERN D'EUSCADI. — Hom advertex a totes les persones que posseïen llicència de racionament d'aquells departaments, que el que està reportat actualment arriba el dia 24 a dos quarts de dotze.

Passada aquesta hora, no admetrem cap reclamació, sigui per retard o bé per oblit.

PLACES VACANTS. — La Direcció general de Ganaderia i Indústries pecuàries ha fet pública la següent convocatòria:

Vacants onze places a l'Cos Nacional d'Inspectors Veterinàries dotades amb l'haber anual de 8.000 pessetes i essent d'urgent necessitat procedir a la ràpida promoció de les esmentades places a amb caràcter linteri, aquesta Direcció general, no obstant trobar-se reduïda per a la lliure designació dels titulars corresponents i amb el doble objecte de prescindir de favoritismes i de possibilitar la màxima competència dels tècnics que hagin de ocupar-se al front dels respectius serveis, convoca per la present tots els veterinàries espanyols que, estimant possedir la capacitat necsaria, prenguin aptat a la places de referència.

Els interessats presentaran la metrallera instància a l'ecte, a aquest Centre directiu fins al dia 31 del mes en curs, acompanyada daval polític i de tots aquells documents a radiatius dels quals moris professionals tinguin per convenient.

La resolució que la Direcció general adopti, previs a les oportunitats assessors, no concedirà altres drets als sol·licitants que els corresponen, que els que regularment es reconeixen als empleats de l'Administració de l'Estat.

Fou un dels signants de l'ebre pacte Briand-Kellogg i rebé el Premi Nobé de la Pau 1929

Nova-York, 22. — Frank Kellogg, que on nom dels Estats Units signa el celebre pacte Briand-Kellogg, na mort a Saint Paul (Minnesota), a l'128. Kellogg assuava a Postum, Estat de Nova-York, el 23 de desembre del 1886. Després dels seus estudis de Dret, entrà a col·legi d'advocats de l'Estat. El 1897 fou elegit senador, fins al 1923. El 1924 fou nomenat ambador a Londres. En arribar al poder Coolidge, nomenà Kellogg secretari d'Estat. Durant quatre anys dirigí la política exterior dels Estats Units. Durant aquest període anà a França per tal de signar, el 26 d'agost del 1928, amb Briand, el pacte al qual va ligat el seu nom. Després de la presidència de Coolidge, Kellogg tornà a les seves tasques d'advocat. El 1929 rebé el Premi Nobel de la Pau. El 1930 dimití el càrrec de jutge en el Tribunal Internacional de La Haya.

Meridiana Meridiana Meridiana Meridiana Meridiana Meridiana Meridiana

Una campanya de dignificació i d'enaltiment de l'escena catalana

MITJA HORA DE CONVERSA AMB ELS DELEGATS AL TEATRE CATALA DE LA COMEDIA

Quan anàvem a entrar en el teatre que hi ha a la Rambla dels Estudis, als baixos de l'Acadèmia de Ciències, hem tingut l'agradable sorpresa de veure com el nom de Teatre Poliorama ha estat substituït ja a la façana pel de Teatre Català de la Comèdia. El nostre teatre compta ja, doncs, amb una llar digna en la qual atzopugar-se. Tot feliçment i tot feliçment nos per aquest canvi, és com hem decidit la conversa amb els amics Joan Cumelles i Ramon Junyent, delegats, respectivament, del conseller de Cultura de la Generalitat i de l'alcalde de Barcelona al Teatre Català de la Comèdia.

—La Generalitat i l'Ajuntament ens han dit els delegats—, malgrat les circumstàncies que travessen, han volgut assenyalar amb el gest de subvenció una temporada catalana, l'interès que tenim per la vida i per la dignitat del teatre nacional. El Comitè Econòmic del Teatre, malgrat la seva bona voluntat, no pogué portar a terme la tasca renovadora que corresponia. Ara, amb l'ajut de les nostres corporacions oficials i amb la més entusiasta col·laboració dels elements del Sindicat de la Indústria de l'Espectacle, procurarem donar al teatre català tot el relleu que es mereix.

UNA BONA COMPANYIA

—No us anem a parlar de plans —encadenen els companys Junyent— perquè nosaltres procurarem sortir-nos el millor possible de la nostra tasca, adaptant-nos tota la realitat i a l'organització que actualment s'ha donat a l'espectacle barceloní.

—Els desigs nostres —interromp Cumelles— són d'encertar. La nostra actuació parlarà per nosaltres. Però bé podria avenir què són dels nostres projectes per als lectors d'ULTIMA HORA.

—Digueu que tenim una gran companyia —ens respon Cumelles— amb la qual és possible treballar bé. Hi ha l'Il·lustre Borràs, la parella Vila-Davi, ben coneguda. Actores tan eminents, també, com Gimbernat, Galceran, Codina... Actrius com Borràs, Laura Borràs, i d'altres. Us hauria d'ensenyar la companyia sencera, car de tota ella esperem grans coses.

AUTORS VELS I NOUS

Pragmàtic als amics delegats quines obres pensen fer durant la temporada.

—Els Cumelles el qui ens respon, amantent:

—Em plau que m'hàgiu fet aquesta pregunta, car se'ns ha acusat injustament de tenir un programa arqueològic. Parlem-ne del teatre arqueològic. Jo crec que el teatre oficial té l'obligació de posar en valor el repertori de l'escena autòctona. Precisament els clàssics del teatre català mereixen ésser repassats amb tots els honors, per a treure'n tot el que té de vigència, procurant que les nostres generacions els coneguin dignament representats. ¿Com voleu que jo no estimi un autor com Pilarra, gràcies al qual els autors actuals escriuen i els actors representen? Sense perjudici, naturalment, de dedicar tota l'atenció al teatre modern.

Ara és Junyent el qui pren la paraula.

—Honorem els autors antics, però procurarem ensenyar que al Teatre Català de la Comèdia hi entri aquell esperit d'avantguarda que ha d'informar tota la vida de la Catalunya actual. Els autors nous, els autors inquietos tindran en nosaltres uns amics que acolliran llurs produccions amb tot l'interès.

—Autors moderns? —repreu Cumelles—. Comencem per estrenar una obra de Navarro Costabella, que el Comitè Econòmic del Teatre té ja en assaig i que nosaltres hem acollit amb tot l'afecte que mereix un autor com Navarro Costabella.

Ramon Junyent i Joan Cumelles, delegats, respectivament, de l'alcalde de Barcelona i del conseller de Cultura de la Generalitat, al Teatre Català de la Comèdia, contenen els seus propòsits al nostre company Artís (P. F.)

Després representarem «El casament de la Xelva», l'obra de Xavier Benguerel que guanyà el Premi Ignasi Iglésies l'any passat. Era una vergeria que les obres premiades amb la màxima distinció teatral catalana no fossin estrenades. Estrenarem nosaltres la de Benguerel i estrenarem la que el Jurat premià en guanyar.

—I encara —afegia Junyent— tenim altres obres inèdites que anirem donant a mesura que les considerem interessants.

—Diu-nos alguns noms d'autors.

—Els amics Cumelles i Junyent es resistien a pronunciar noms. Ens diuen que no volen fer calendaris perquè els fets no els dementessin. De totes maneres nosaltres sabem que la Direcció del Teatre Català de la Comèdia compta amb originals de Regas, Escalassans, Guansé, Elies i altres noms prestigiosos.

ELS DE FORA I ELS DE CASA

Feta estona que vollem posar una pregunta als nostres amables informadors.

—De teatre estranger —diem— fareu quelcom?

—Amb mesura, donarem alguna cosa —ens responen.

Cumelles ens parla de la il·lusió que li faria posar dues obres d'Idun: «La Dama del Mar» i «L'Anecdotari». Ens diu també que sent un gran interès per les traduccions catalanes d'obres de Sarment i de Vil·laca. Tenen, ells i els seus companys, altres obres estrangeres al pensament.

Però ens advertix Cumelles —cal no oblidar que el teatre català necessita com cap altre teatre valorar els seus autors. A aquest efecte, tenim en cartera algunes iniciatives que, cas de poder-les realitzar, despertaran un gran interès en el públic. Per exemple, la «Setmana del Solista», durant la qual posarem comèdies en un acte que són el retrat dels costums catalans. De Robredo i Aviell Artís, el nostre teatre compta amb una gamma de solistes admirables.

UN MARC BEN Digne

Fa estona que està present a la conversa el company Enric Grau, el delegat del Comitè Econòmic, al Teatre Català de la Comèdia. Abans

d'arribar a ell, els seus companys en delegació ens han dit ja l'excel·lent esperit de col·laboració que han trobat en l'organització. Ara, Grau ens refereix aquelles paraules: —Penseu —ens diu— que fem tots els sacrificis perquè la temporada estigui a l'alçada de les il·lusions que la desparat. Aquests dies estem renovant les butxaques, repintant el local i procurant deixar el Poliorama ben digne de les coses que s'hi volen fer. Estem treballant perquè no hi manqui la calefacció ben avaluada.

—Feu-ho constar tot això —ens prega Cumelles—. En totes les dependències hi hem trobat les facilitats més grans perquè la direcció artística del nostre teatre pugui portar a terme la seva tasca.

—I de la vetllada inaugural, què ens en diu?

—Que serà un gran èxit, donada la categoria dels factors que hi concorren. No parlem ja de la tragèdia de Guimerà, que no necessita elogis. Però la tasca interpretativa de la Companyia, els magnífics decorats que ha pintat el jove escenògraf Joan López, l'aportació dels altres col·laboradors, des de la sastreteria Malatesta a l'electricista, fan preveure una representació brillantíssima.

Per acabar la conversa, hem volgut posar una pregunta a l'amic Cumelles, personalment.

—I vos, no penseu estrenar? Les «ombres del Port» eren una promesa...

—Doncs no penso estrenar —ens respon decidit Cumelles—. Ara, poso tots els meus esforços al servei del teatre català, dels altres autors, els morts i els vius... Ara, si a darreries de la temporada ho cregués oportú...

—Penseu no estrenar, doncs: —afirma Grau—. Perquè al Teatre Català de la Comèdia no s'hi estrenarà per influències, sinó pel valor de les obres.

Nosaltres —arrodonim tot rient Junyent— ens llegirem la comèdia de Cumelles com si no el coneaguéssim de res. I si ens agrada...

—Però tot això és molt llunyà —interromp Cumelles—. Ara es tracta

de fer una temporada ben digna. I jo, que estimo el teatre, soc feliç treballant per l'escena des de qual·sevol·l lloc, car treballar per la dignificació del teatre és una de les maneres de treballar per l'enaltiment de l'esperit de Catalunya.

Amb aquestes paraules de Cumelles, que han subscrit els seus companys, hem donat per tancada aquesta petita informació, que serà molt ben rebuda, suposem, pels aficionats al teatre.

Divendres a la nit ens trobarem tots al flamant Teatre Català de la Comèdia.

UNA EXPOSICIO DE DIBUIXOS DE LA GUERRA

«Meridiana», el setmanari de literatura, art i política, tribuna del front intel·lectual antifascista, l'aparició del qual s'anuncia per a dins de pocs dies, amantent a recollir allò que sigui una expressió viva dels moments dramàtics de l'hora present, ha tingut l'encert de patrocinat l'exposició d'un centenar de dibuixos que l'Il·lustre artista Lluís Quintanilla ha executat del natural, recorrent els fronts en els quals, des del 19 de juliol, els nostres combatents sostenen duríssima lluita contra els militars traïdors i el feixisme invasor. Aquesta exposició tindrà lloc del 25 al 31 de l'actual mes de desembre, a la rotunda de l'Hotel Ritz.

Quintanilla, que ha estat invitat a exposar aquesta col·lecció de dibuixos als Estats Units de l'Amèrica del Nord, ha realitzat un document dels més complets, més punyents i més emotius, que els artistes antifascistes, l'obra d'algun dels quals ha estat subratllada, ha pogut aconseguir en aquesta hora, en la qual per ésser de veritable prova, es destaquen els intel·lectuals que estan d'una manera absoluta al servei de la causa del poble, que és la de la cultura i de la llibertat.

LA LOTERIA a la Rambla

Aquest mati s'ha celebrat, a Barcelona, el tradicional sorteig dit de Nadal

El públic esperant-se per a entrar al local on aquest mati s'ha tingut lloc el sorteig dit de Nadal (P. F.)

Quan el microfon, a les nou d'aquest mati, ha tramès a tota l'Espanya republicana l'acte del sorteig dit de Nadal, els radio-escotes es deuen haver dit que la vida espanyola continuava com si tal cosa.

Fet i fet, el sorteig d'avui és una afirmació, una prova més d'aquesta vida normal que nosaltres proclamem i que a l'estranger ja comencen a creure.

—Celebrat per primera vegada a Barcelona...

Amb aquestes paraules ha començat l'acte. Celebrat per primera vegada a Barcelona, i en un lloc ben barceloní: l'antic «Lyon d'Or». La rotunda interior, allà on hi hagué un cabaret, avui hi havia instal·lats els dos bombos dels números i dels premis. Desti de les coses i dels locals dels humans, de la frivolitat a aquesta cosa tan seriosa que és la Rifa que abans en dèiem de Madrid i que des d'avui és ja de Barcelona.

A les nou en punt estava ja ple de gom a gom el local, que en poques hores ha habilitat admirablement la Direcció General del Timbre i Monopoli. I el sorteig ha començat amb el recompte de les boies dels números i dels premis. El Director de Loteries, el regidor del nostre Ajuntament senyor Junyent i dos alts funcionaris del Ministeri de Finances presidien les operacions.

La frase de ritual ha estat pronunciada:

—Comença el sorteig

Les dos grans esferes comencen a rodar. Els nois de la Casa d'Assistència «President Macià» canten els números. Els canten en castellà, però amb accent català. La Loteria s'ha fet catalana! Les boies van calent, sense treva, dintre les dues copes de vidre. I els badocs, amb els números a la mà, comencen a patir. Tothom espera el «seu».

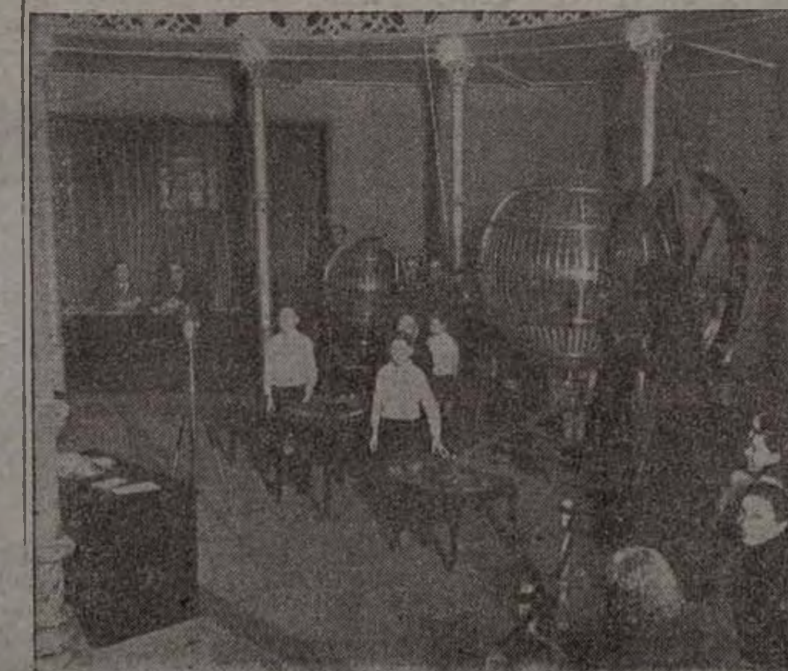
El sorteig aquest ha estat, especialment a Barcelona, un èxit de venda. Ahir, a moltes administracions de Loteria hi havia cua. La nostra ciutat ha estat la que més ha jugat entre totes les ciutats de la República.

Sense que adquirissin les proporcions d'anys anteriors, a les Rambles, davant dels altaveus que transmetien el sorteig, hi ha hagut durant el mati estacionats molts grups de curiosos.

Però nosaltres assegurarem que, més que l'avidesa del guany, hi havia pintada a totes les cares la satisfacció de participar en un acte tradicional.

—La grossa és la presa de Terol —ha dit un ciutadà.

I tothom ha assentit.

Els nois de la Casa d'Assistència «President Macià» treuen els números de les dues esferes que, encara avui, contenen les esperances de molts ciutadans que confien l'ur emancipació econòmica a la sort (P. F.)

AJUT CATALA

26

DE DESEMBRE

DIADA DEL FILL DEL COMBATENT I DEL HOSPITALITZAT

Per a Enric Borràs els crítics han exhaurit tots els elogis. Li diuen el colós de l'escena. I el públic no és cansa de ratificar amb el seu entusiasme el judici de la crítica.

Enric Borràs és en l'actualitat l'únic representant d'una escola d'actors de grandesa internacional. Actores que emplen l'escenari amb la seva sola presència. Actores que amb el seu art es fiquen materialment els públics a la butxaca.

Borràs ha creat el teatre de Catalunya. Els nostres autors gloriosos han vist com els seus personatges prenen carn i vida en la figura robusta del nostre gran artista. Borràs és, doncs, un dels catalans més autèntics.

¿Què direm, ara, d'Enric Borràs, rapsoða? Les poesies de Maragall, de Pitarra, de Guimerà, dites per ell, adquireixen una amplitud lírica extraordinària, que posa puntes d'emoció a tots els esperits.

Les seves més grans creacions Borràs ens les oferirà en el festival que «Ajut Català» organitza per al dia 28 de desembre, «el gran palau» de la Música Catalana, en la «Diada del fill del combatent i dels hospitalitzats».

J.E.R.E.C.

CENTRE CATALA REPUBLICA

Districte IV, carrer de Pau Iglesias,

número 21, J. E. R. E. C.

Reunint els caps de grup i els claus a les nostres JEREC del Casal, en la seva darrera reunió, acordem per unanimitat ratificar els seus nomenaments als companys del Consell general de Joventuts, que des de les jornades glorioses del 19 de juliol del 1938 venen ocupant amb tota dignitat d'antifascistes el control de les JEREC del nostre districte. A l'assemblea reünida va quedar constituït el Consell general de les JEREC de la següent manera:

Secretari general, Juli Balaguer i Valls, vice-secretari, Miquel Capuella i Martínez; secretari d'oficina, Josep Gelats i Odena; secretari d'administració, Jesus Jimenez i Fernandez; secretari de Cultura i relacions sindicals, Santiago Balaguer i Ramirez; secretari de Cultura física, Esports, Joan Catasús i Solana i Josep Gelats i Odena; secretari d'agitació i propaganda, Joan Mirabet i Manzana i Ramon Cotonat i Lluch; secretari de Conservació i Material, Antoni Navarro i Martínez.

Tambe per unanimitat es va acordar enviar l'adhesió incondicional a l'Honorable President de la Generalitat Lluís Companys i Jovent i consellers del nostre partit.

ATENEU REPUBLICA D'ESQUERRA, Rambla, 15 i 17

El secretari de les JEREC del districte VIII que està format per les següents entitats: Casal d'Esquerra, Estat Català, Ateneu Republicà, Federal d'Esquerra, Ateneu Republicà de Gràcia, Casal Gracienc d'Esquerra, Lluís Companys Centre, Esquerra Republicana de Valldar, Casal d'Esquerra Republicana del Camp d'En Grassot, Germandat Catalana Republicana, convoca a tots els seus militants que també a tots els militants dels Centres a la reunió de conjunt que tindrà lloc demà, dijous, dia 25 de desembre, a les 8 del vespre, a la sala de la casa de la Roca.

DONATIU EXEMPLAR

Ha estat comunicat al Rector de la Universitat Autònoma de Barcelona que, per disposició testamentària, el metge senyor Carles Vives Ribas ha deixat totes les seves obres de medicina de la seva personalitat a la Biblioteca de la Facultat de Medicina. Així mateix el senyor Carles Vives i Ribas ha deixat totes les instruments de la seva carrera mèdica, de cirurgia i d'ultraestructura mèdica, a un alumne pobre, present a Catalunya, designat per l'Acadèmia de Ciències de Medicina.

POLITICA DE CATALUNYA ENFORA

COMPTE AMB ITALIA!

Les darreres notícies que ens arriben de Praga, així com també d'altres capitals del centre-est d'Europa, confirmen que arreu les cancelleries reaccionen a favor de la seguretat col·lectiva, o sigui la Societat de Nacions. Així, cada vegada més, el gest de Mussolini de rompre amb Ginebra apareix com un acte sense conseqüències a favor d'ell, un acte que nosaltres hem qualificat de feblesa dissimulada. Per altra banda, els telègrams mostren els Estats Units molt més fermes contra el Japó i les notícies de Londres indiquen que Anglaterra està molt més decidida contra el trianque Tokyo-Berlin-Roma.

En aquesta estada de coses convé evitar, per la nostra banda, dues actituds, que la política liberal i pacifista repugna igualment: Primera. L'actitud de tallar a Itàlia tots els camins de venir vers les democràcies i venir vers nosaltres.

Segona. L'actitud d'encoratjar la resta de l'Euròpa i Itàlia i les esperances imperials de Roma, d'anar a Mussolini a sol·licitar-lo amb humilitat. El lector d'aquestes notes haurà observat que l'actitud primera, la de no posar nous obstacles al camí del retorn de Roma a la Llei, ha estat i és la nostra. Però també ha vist que hem restat sempre lluny de la segona.

Es Roma que, en tot cas, ha de venir vers nosaltres, si vol. En política realista potser s'hauria pogut exposar la sol·licitació a Roma, però Roma semblava que anava a triomfar. Avui, ni la política ideal ni la política real no podrien perdonar semblant error, per no usar paraules més fortes.

El bloc democràtic mundial s'està constituint al Danubi i als Pirineus. Paciència, doncs. Res d'encoratjaments perniciosos al romà inquiet; tenacitat a sostenir la nostra excel·lent situació política actual.

Parlem per als catalans. Som els primers interessats dels peninsulars en un aranjament definitiu del problema de la Mediterrània occidental. Certs fets polítics com els que acabem d'indicar no seran mal els nostres.

La pedra de toc per a conèixer la posició de cadascun en aquesta qüestió de l'arranjament a la Mediterrània occidental és el paper que cadascun entén reservar a la Península en el tràfic euro-africà. ¿Que els catalans, amb no grot de companys els uns, amb no lleu d'equilibri els altres, contribuïm a orientar la península vers el seu rol de «pont» entre l'Àfrica i França? Llavors els catalans actuem contra les ambicions imperials de Roma i a favor d'una Mediterrània pacificada. ¿Que els franquistes volen reservar a Espanya el paper de barrera contra aquest transport euro-africà? Llavors els franquistes actuen a favor de les ambicions de l'Imperi romà i contra la tranquil·litat de la nostra mar.

Sorositament, la nostra posició catalana és cada vegada més valorada allà on cal. Ara mateix, per exemple, el diari parisienc «L'Ordre», la influència del qual dins els radicals-socialistes francesos és prou coneguda, en parla. Vegeu el que diu: «Entre els projectes de Companyies africanes de carter que han estat considerats a Brussel·les i a Londres, hi havia el d'una Companyia de Transport i Colonització del gènere de la «Canadian Pacific» que havia rebut l'intenció. Aquest «transafricà» havia d'utilitzar, per al seu pas, la península ibèrica».

Nicolas M. RUBIO

PARIS, 21-12-37. (Conferència telefònica)